

Inczédy Tamás

AZ ANGYALOK VISSZATARTJÁK LÉLEGZETÜKET

WORLD PRESS PHOTO

2019-09-20 | NOVELLA, WORLD PRESS PHOTO

Az éjszaka közepén beállított hozzánk egy ember és szállást kért anyától. Azt mondta, megethetné, hogy nem kér, hanem elveszi, amit akar, de nem szeretne bántani minket, egy nőt meg a kislányát, ő nem olyan fajta, és ezt mindenképp szeretne volna tisztázni a legelején, mert semmi kedve álmából arra ébredni, hogy tök fölöslegesen

mellkasába vágjuk a kenyérszelő kést. Anya hezitált, és az ember akkor hadarva elmondta azt is, hogy egyébként abból él, hogy bizsuval házal, de perpillanat elég rosszul megy az üzlet, ami nem is csoda így polgárháborús viszonyok idején, de ő mégsem hazudja aranynak a bizsut, pedig azt is megtehetné, mint sok más úgynevezett kereskedő, és akkor neki is nagy haszna lenne belőle, és csak néha vernék meg miatta, szóval megérné csinálni, de ő nem egy amolyan kétes figura, hisz most már anyám is láthatja.

Anyám adott neki szállást azzal a kikötéssel, hogy nem mászkál át hozzánk a másik szobába, és az ember belement ebbe. Nagyon fáradt lehetett, mert ruhástul beesett az ágyba és elaludt. Akkor anyám bement hozzá és átkutatta a holmiját, a zsákja tele volt értéktelen ékszerrel, és anyám szinte csalódva mondta, hogy ez az ember csakugyan ártalmatlan. Mégis jobban aludtunk, apa eltűnése óta ez volt az első éjszaka, hogy volt férfi a házban.

felrobbant valami

Másnap az ember azt mondta anyának, hogy annyira hálás, hogy ha véget ér ez az országos cirkusz és egyenesbe jön a világ, elvisz minket a Magdalénába, ami egy városban van valahol a folyó torkolatánál, és

hogy a Magdaléna a legjobb fogadó abban a városban, vagyis most már nem is fogadó hanem csak étterem, mert az emeletén felrobbant valami, pont ahol a vendégszobák voltak, és sokan bentégtek, de a földszint, ahol az étterem és a konyha van használható maradt, és persze városszerte máshol is voltak robbanások, így továbbra is ez a legjobb hely, ha az ember egy jót akar lakmározni. Elmagyarázta, hogy szerinte amúgy is a séf személye a titok nyitja, a többi mind csak körülmény, és hogy az embert kell keresni a dolgok mögött, ő legalábbis mindig emberekben gondolkodik. Akkor apáról kezdte kérdezgetni anyát, csupa fül voltam, de anya nem felelt neki, csak megkérte, hogy menjen ki tűzifának valót szedni, mert megint elfogyott. Az ember csakugyan ki is ment és anya akkor leült a sámlira, de úgy, hogy attól nekem akart megszakadni a szívem. Anya szomorúságában az volt a legrosszabb, hogy nem tudtam rajta segíteni, mert hát hogyan is segíthettem volna?

Itzel Martínez, a fotós kislánya játszik a nagyszülei házában Santiago Temixcóban, Guerrero államban. Itzel három nagybátyja 2013-ban tűnt el.

Az utolsó emlékem apáról, hogy az asztalfőnél ül és újságot olvas. Nem szerettem, amikor ott ült és olvasott, mert ilyenkor többnyire szentségelt is és rendszerint az lett a vége, hogy a falhoz csapta az újságot, csak úgy repkedtek a lapok a levegőben, apa meg elviharzott valahová, és csak hajnalban jött haza, és ezt meg már anya sem szerette.

De amikor egyszer nem jött haza, az még rosszabb volt. Anyának és nekem mindenképpen rosszabb, de feltehetőleg apának is, bár ebben nem lehetünk biztosak, és erről nem is szoktunk beszélni. Valószínűleg valami történt vele, de egyikünk sem akar találgatni, pedig én tényleg nagyon szeretném tudni, mi lett apával, csak azért nem kérdezgetem anyát, mert az ilyesmit nem jó se mondani, se hallani, és ő enélkül is épp eleget sír. Vagyis nálunk még ez sem megy ilyen egyszerűen, mert általában úgy zajlik, hogy anya úgy tesz, mintha nem sírna, én meg úgy teszek, mintha nem venném észre, hogy mégis csak sír. De nem vagyunk valami jó

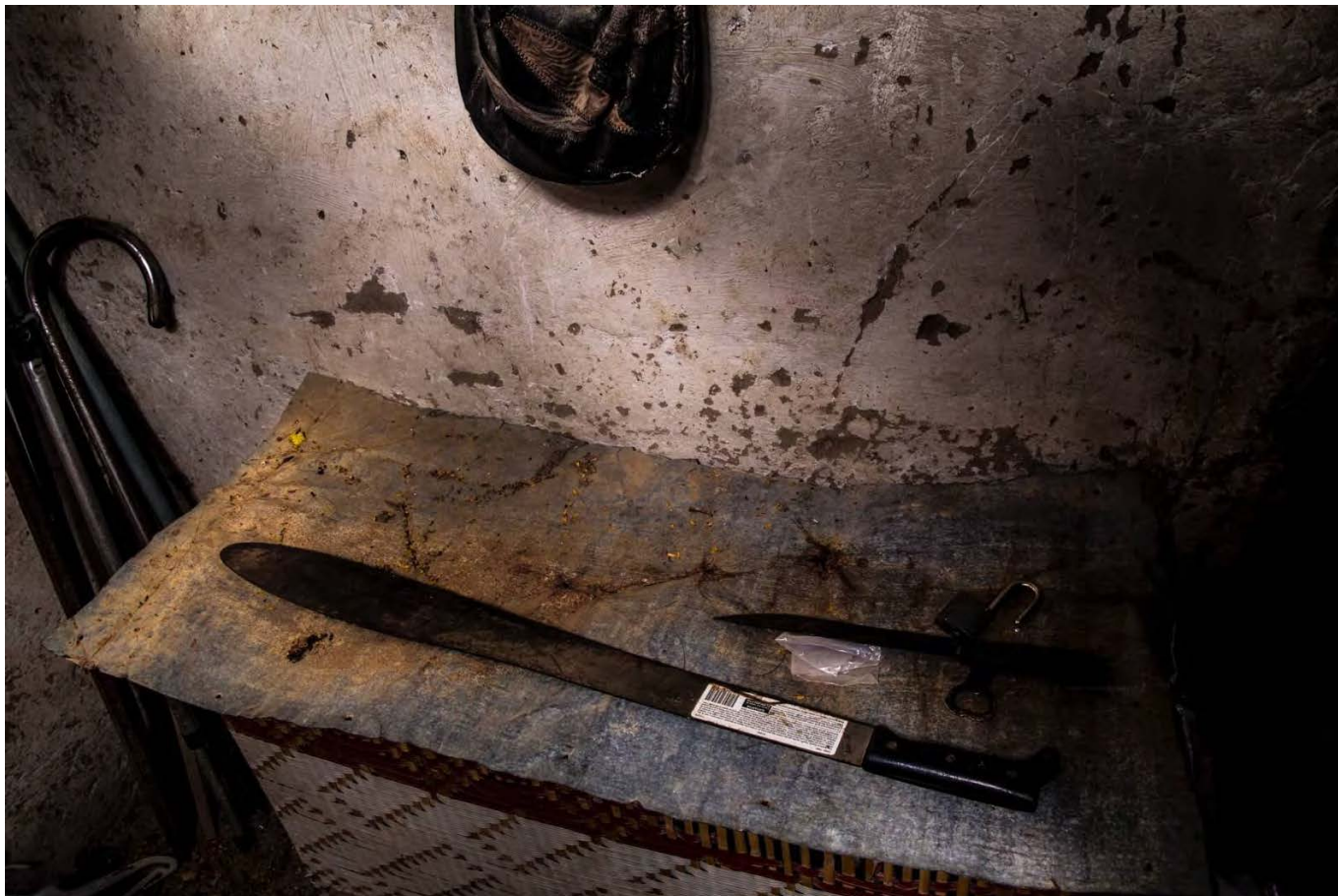
színészek, ezért olykor lebukik valamelyikünk, és akkor már nincs megállás, alaposan kisírnuk magunkat egymás vállán. Néha egész bizonyos vagyok benne, hogy ezek életünk legszebb percei.

csak úgy repkednek a lapok

Egy nap az ember ott ült apa helyén és könyvet olvasott, én meg azt saccolgattam magamban, hogy vajon a könyv is úgy szét tud-e hullani

darabjaira, ha alaposan falhoz vágják, mint az újság, hogy csak úgy repkednek a lapok szanaszét a levegőben. De nem tűnt úgy, hogy ezt hamarosan meg fogom tudni, mert az ember nagy nyugalommal ücsörgött apám székében, teljesen elmerült az olvasásban, még csak nem is hümmögött, nem hogy szentségelt volna. Emlékszem akkor anya kezembe nyomott egy vödröt és kiadta, hogy menjek ki a ház mögé a kiserdőbe, és addig vissza ne jöjsek, amíg tele nem szedtem a vödröt gyújtósnak való száraz tűlevéllel. Amikor hazaértem az ember még mindig ott ült apa székén, de most nem a könyv volt az ölében, hanem anya ült ott, még pont láttam, ahogy érkeztemre felpattant.

Másnap az ember egy kölyökkutyussal állított be, ami nagyon aranyos volt, de láttam anya szemének villanásán, hogy ő nem szeretné, ha megtartanánk, tehát rögvest kérlelni kezdtem, hogy még időben meggondolhassa magát. Az ember azt mondta, hogy direkt nekem találta a kölyköt. Anya azt mondta, hogy szerinte nem lehet direkt találni valamit, és hogy az ember talán úgy értette, hogy lopta az állatot. A lopás szó hallatán megijedtem, hogy mégsem lesz kutyám, de az ember akkor azt mondta, hogy szerinte, ha nagyon akarunk valamit, akkor az néha valóra is válik, ő például az első naptól kezdve nagyon szeretett volna adni nekem egy kiskutyát vagy kismacskát, és lám, az angyalok visszatartották lélegzetüket és megtörtént a csoda, ő talált egy kutyust, tulajdonképpen mondhatja is, hogy direkt nekem.

Bozótívágó kés Digno Cruz szobájában, akinek az unokái tűntek el Santiago Temixcóban, Guerrero államban.

Anya azt mondta, hogy akkor ez az én kutyám lesz és teljes egészében nekem kell majd gondját viselnem, mintha ők, anya és az ember nem is léteznének. Onnantól kezdve rengeteg időt töltöttem kint a kölyökkel. A Leo nevet adtam neki, mert olyan a pofája, mint egy oroszlánnak. Anya és az ember is sok időt vannak együtt, anya már nem is ugrik fel az öléből amikor rájuk nyitunk Leoval. Az életünkből csak apa hiányzik, ezt megmondom anyának is. Anya azt mondja, hogy neki is rettenetesen hiányzik apa, és ha hazajön, meg fog érteni mindent, ő ebben egészen biztos. Sírva bevallom anyának, hogy már nem tudom felidézni apa arcát. Anya is sírni kezd, potyognak a könnyei azokból a nagy mélybarna szemeiből, azt mondja, hogy ő is csak a nevetésére emlékszik, és akkor rájövök, hogy csakugyan, a nevetése néha nekem is eszembe szokott jutni váratlan pillanatokban, csak úgy a semmiből jön apám kacagása, miközben mondjuk Leoval játszom. Végre megkérdézem anyát, hogy hova tűnt apa. Anya nem válaszol rögtön, csak néz rám egy darabig, aztán megkérdi, hogy emlékszem-e valami furcsa dologra, ami apa eltűnése utáni nap hajnalán történt.

Igen, emlékszem, mondom, rémálmod láttam, és a szokásosnál sokkal korábban ébredtem, és ahogy kinyitottam a szemem, azt láttam, hogy anya ott áll apa székén, és egy kötelet erősít a gerendára, és hogy amikor anya meglátta, hogy ébren vagyok, leszedte a kötelet, lemászott a székről, odajött hozzám, összevissza csókolt, és utána reggelit készített nekem. Anya bólogat, hogy jól emlékszem, valóban így történt. Aztán azt mondja, hogy ha el tudom fogadni, hogy egyszer mindenki eltűnik, akkor már nem lesz érdemes félni semmitől, hanem csak örülni annak, amíg vagyunk. Némi gondolkodás után azt felelem, hogy akkor viszont semminek sincs semmi értelme. Erre anya, akinek a szemei még könnyesek a sírástól, hirtelen nevetni kezd, és hosszan, sokáig, szívből jövően nevet, és olyan jó őt így látni, hogy már én is vele nevetek. Végül azt mondja, hogy túlságosan okos vagyok, és igazam van, csakugyan nincs semminek semmi értelme, és ő is nagyon szeretné tudni mi lett apával.

a fél falu eltűnt

Vacsoránál az ember elmondja, hogy pár nappal az előtt, hogy hozzánk sodorta a gondviselés, járt egy kis faluban, ahol annak ellenére is megtartották a tavaszköszöntő ünnepséget, hogy a fél falu eltűnt. Nem a trauma ellenére ünnepeltek, hanem épp amiatt, annak nyomására, így mondta az ember. Elmesélte, hogy abban a faluban a hagyomány része a falu legszebb szüzének megválasztása minden tavasszal, és hogy ezúttal olyan történt, ami soha korábban, egy hatvanhét éves vénlányt választottak a legszebb szűznek, mert minden más esélyes eltűnt vagy meg lett erőszakolva, vagy öngyilkos lett, vagy ezek valamilyen kombinációja. Az öregasszony meg sem tudott szólalni, amikor fejére biggyesztették a virágból font koronát. Éveken át azért imádkozott, hogy észrevegyék őt a faluban, de nem pont erre gondolt, és most önmagát okolta a baj miatt. A bánat a folyóhoz vitte. Hat kilométerrel lejjebb találtak rá felpuffadva. Ezt követően egy hetvenkét éves néni lett a falu legszebb szüze, Magdaléna, aki egyébként ötvenöt tavasszal azelőtt egyszer már viselte ezt a címet...

Úgy hívták, ahogy az éttermet? Ezt kérdeztem, de az ember láthatóan nem értette, miről beszélek, és akkor világossá vált számomra, hogy rajtakaptam, hazudott az étteremmel kapcsolatban, és a fene tudja még mi minden másban. Anyára

pillantottam, tudta mi jár a fejemben, de csak nézett rám mélybarna szemeivel megértően és bólintott, igen tudja, hogy ennek az embernek nem minden szava igaz, de nem baj, és én se törődjek vele, ezt olvastam ki a tekintetéből.

Árnyék egy ház falán Metlatónocban, Guerrero államban.

Fura csönd állt be, az ember is rájött, hogy hibázott. Megköszörülte a torkát és elmondta, hogy ő nem bizsuáros, csak találta azt az értéktelen vackokkal teli zsákot egy holttest mellett az úton nem sokkal az után, hogy megszökött a seregből, mert elege lett, és nem akart többé katona lenni. Felvette a földről a halott ember cókókját és vele együtt a személyazonosságát, mert tudta, hogy valami fedősztorira nagy szüksége lesz, hisz mégsem állíthat be azzal sehová, hogy ő egy katonaszökevény, és tessenek már segíteni a szegény dezertőrnek. Elmondta, hogy szerinte mostanra megismertük egymást eléggé, és ha rossz, káros embernek tartjuk őt anyával, akkor jelentsük fel nyugodtan, ő nem fog ellenállni, de még csak menekülni sem, a ház előtt bevárja a katonai rendőrséget.

Megint van apád, így mondta akkor este anyám, és talán ellenkezniem kellett volna, de nem volt hozzá erőm, és valahogy nem is éreztem szükségét. Az ezt követő néhány hónapban mintha egy másik világban éltünk volna, mindennek volt értelme. De aztán eljöttek a dezertőr pótapámért, és vele együtt elvitték anyát is, amiért bűjtatta. Most én ülök itt, apáim székén, egy nap meg majd nyilván nem ül itt senki, talán csak Leo.

Hosszú távú munkák 2. díj

Yael Martínez, Mexikó

2013. október 8. – 2018. november 4.

A vérző ház

Mexikóban több mint 37 400 embert nyilvánítottak „eltűntnek” a hatóságok. Az eltűnt személyek túlnyomó többsége feltehetőleg halott – a folyamatos erőszak áldozata, amely 2006 óta 250 000-nél is több életet követelt. Az erőszak eredője az előző elnök, Felipe Calderón által indított háború a befolyásos mexikói drokartellek ellen. A hadüzenetet követően drámaian emelkedett a gyilkosságok és a megoldatlan eltűnések száma. 2013-ban a fotós egyik sógorát megölték, másik két sógora eltűnt. Ez sarkallta, hogy elkezdje dokumentálni a lelki, érzelmi megrázkódtatást és sérüléseket a saját családjában és más eltűnt emberek családjában.

kiemelt kép | Alin Granda a szülői házban Taxcóban, Guerrero államban. Alin egyéves volt, amikor az apja eltűnt.

WORLD PRESS PHOTO kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban

2019. szeptember 19 – október 23.